

Tabi afet nedeniyle defter ve belgelerin zayi olması durumunda yeni tasdiki yapılan deftere kayıt yapılıp yapılmayacağı ile YMM'in bu döneme üretim tasdik raporunun hazırlanıp hazırlanmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*)
Özelge no	39044742-YMM GENEL-1704
Tarih	28.10.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü)

Sayı : 39044742-YMM GENEL-1704

28/10/2013

Konu : Tabi afet nedeniyle defter ve belgelerin
zayi olması durumunda yeni tasdiki yapılan
deftere kayıt yapılıp yapılmayacağı ile
YMM'in bu döneme üretim tasdik raporunun
hazırlanıp hazırlanmayacağı,

İlgi kayıtlı dilekçenizde, ... Vergi Dairesinin ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, 09.09.2009 tarihinde İstanbul'da meydana gelen sel felaketinde 2008 ve 2009 T.yılına ait defter ve belgelerinizin zayi olduğunu, ancak şirketinize ait muhasebe bölümünün ... bulunduğundan belge ve bilgisayar kayıtlarının burada mevcut olmasından dolayı 2009 T.yılına ilişkin noterden yeniden defter tasdikinin yapıldığı belirtilerek bu deftere kayıt yapılıp yapılmayacağı ile üretimde hammadde olarak kullanılan solventin teminatının çözümüne ilişkin şirketiniz ile YMM arasında tam tasdik sözleşmesi olmadan ve yeniden

tasdik ettirilen defterlere istinaden YMM'nin üretim tasdik raporu düzenleyip düzenleyemeyeceği konusunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

I- 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Saklama Müddeti" başlıklı 68'inci maddesinde; "....Bir tacirin saklamakla mükellef olduğu defter ve kağıtlar; yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi bir afet sebebiyle ve kanuni müddet içinde ziyaa uğrarsa tacir ziyayı öğrendiği tarihten itibaren on beş gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yerin salahiyetli mahkemesinden kendisine bir vesika verilmesini isteyebilir. Mahkeme lüzumlu gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Böyle bir vesika almamış olan tacir defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılır." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Mücbir Sebepler" başlıklı 13'üncü maddesinde;" Mücbir sebepler:

1. Vergi ödevlerinden herhangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk;
1. Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler;
3. Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler;
4. Sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması, gibi hallerdir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan aynı Kanun'un "Defter Tutacaklar" başlıklı 172'nci maddesi gereğince defter tutmak zorunda olanların; Kanun'un 220'nci maddesinde sayılan defterleri, 223'üncü maddede belirtilen tasdik makamına, 224 ve 225'inci maddelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde tasdik ettirmeleri gerekmektedir.

Mezkur Kanun'un "Tasdik Zamanı" başlıklı 221'inci maddesinde; "Bu kanunda yazılı defterleri kullanacak olanlar, bunları aşağıda yazılı zamanlarda tasdik ettirmeye mecburdurlar:

1. ...
2. ..
 1. ...
 2. Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce.'"' hükmü bulunmaktadır.

Yine aynı Kanun'un "Kayıt Zamanı" başlıklı 219'uncu maddesinde; " Muameleler defterlere zamanında kaydedilir. Şöyle ki:

a) Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.

b) Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez.

c) Günlük kasa, günlük perakende satış ve hasılat defterleri ile serbest meslek kazanç defterine muameleler günü gününe kaydedilir."" hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla, sel baskını sonucunda kanuni defterlerin zayi olduğunun mahkeme kararıyla ispat ve tevsik edilmesi halinde bu durumun mücbir sebep kapsamında değerlendirileceği tabiidir.

Diğer taraftan, zayi olan kanuni defterlerdeki bilgilerin ayrıca şirketinizin bilgisayar kayıtlarında yer alması halinde bu kayıtların ispat edici defter, belge ve vesika olarak kabulü mümkün bulunmamaktadır.

Buna göre, 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 221'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında,

tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanların bunları kullanmaya başlamadan önce tasdik ettirmeye mecbur oldukları hükme bağlandığından, sel felaketi nedeniyle zayi olan defterlerinizin yerine kullanacağınız yeni defterlerin kullanılmaya başlanılmadan önce tasdik ettirilmesi halinde bu defterlerin Vergi Usul Kanunun defter tutma hükümlerine uygun olarak tutulmuş defterler olarak kabul edileceği tabiidir. Ayrıca, bilgisayar kayıtlarınızda yer alan defterlere ilişkin bilgilerin yeni tasdik edilen defterlere yazılması mümkün bulunmaktadır.

II-3568 SAYILI SMMM VE YMM KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na (KDV) bağlı olarak yayımlanan 84 Seri No.lu KDV Genel Tebliği'nin I.Genel Esaslar 1.1.3.2. Mücbir Sebep Nedeniyle Belgeleri Zayi Olanlara İade başlıklı bölümünde;

" Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen mücbir sebep hali nedeniyle defter ve belgelerinin zayi olduğunu Türk Ticaret Kanununun 68 inci maddesine uygun olarak ispat eden mükelleflerin nakden veya mahsuben iade talepleri, iade talebi ile ilgili alış ve giderlere ait KDV'nin satıcılar tarafından beyan edilip ödendiğinin ispatına bağlı olarak yerine getirilir. İndirim konusu yapılan verginin satıcılar tarafından beyan edilip ödendiğinin herhangi bir şekilde tevsik edilememesi halinde inceleme raporuna göre işlem yapılır.

Mücbir sebep hali bulunan satıcının beyanname verme ve buna ilişkin vergiyi ödeme süresinin Vergi Usul Kanununun 111 inci maddesi uyarınca uzamış olması halinde bu süre içindeki iade talepleri de genel

esaslara göre yerine getirilir."

denilmektedir.

Bu nedenle, Üretim Tasdik Raporu düzenlenmesine ilişkin olarak yaptırılacak tasdik hizmetinin bu konuda bir tasdik sözleşmesine bağlanması gerekmekte, bu konuda ayrıca tam tasdik sözleşmesi düzenlenmesine de gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan, sel felaketi nedeniyle zayi olan defter ve belgelerin, TTK'nun 68 nci (6102 sayılı TTK'nın 82 nci) maddesine uygun olduğunun ispat edilmesi ve üretime konu solventin (Hekzan) üretimde kullanıldığının belge ve bilgisayar kayıtlarından tespitinin mümkün olması halinde, tam tasdik sözleşmesi şartı aranmaksızın bu konuda yeminli mali müşavir tarafından üretim tasdik raporunun düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413 .maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026